

YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ARKEOLOJİ ANABİLİM DALI DERS ÖĞRETİM PLANI

Dersin Kodu	Dersin Adı	Yarıyıl	Dersin Türü (Z/S)	T+U+L (Saat/Hafta)	Kredi	AKT S	Eğitim Dili
ARKEYL 517	Antikçağda Cam Sanatı	1	Z	3+0+0	3	5	Türkçe

DERS BİLGİLERİ

Dersin Katalog Tanımı (İçeriği)	Antik Dönem'de cam nesnelerin ilk ortaya çıktığı Tunç Çağı'ndan başlayarak, cam işlikleri ve üretim teknikleri, ticaretle camın yeri, günlük hayatta cam nesnelerin kullanımı ve tarihsel süreçte cam formlarında meydana gelen değişimler ele alınmaktadır. Ayrıca, Anadolu'da tespit edilen cam buluntular özelinde Anadolu'da cam sanatının gelişimi, buluntuların tipolojik çeşitliliğinin kronolojik olarak ele alınması ile mekan analizlerinde cam buluntuların yeri ve önemi dersin konusunu oluşturmaktadır.
Dersin Amacı	Lüks mallar olarak ortaya çıkan cam mamüller tarihsel süreçte üretim teknolojilerindeki değişimlerle yaygınlaşmış ve günlük kullanımda yerini alarak toplumun her kesimine hitap edebilen nesnelere haline dönüşmüştür. Bu durum, özellikle Hellenistik Dönem ve sonrasında işaret eden arkeolojik kazılarda tespit edilen küçük buluntular arasında camın çok önemli bir yere sahip olmasını sağlamıştır. Dersin amacı, bu önemli buluntu grubunun kronolojik-tipolojik gelişimi ile dönemsel özelliklerinin saplanarak, kazı buluntuları bağlamında elde edilecek verilerin ortaya çıkarılmasını ve buluntuların bölgesel farklılıklarının tartışılmasını amaçlamaktadır.
Dersin Seviyesi	Yüksek Lisans
Dersin Öğretim Dili	Türkçe
Öğretim Yöntemi	(X) Örgün ( ) Uzaktan ( ) Karma/Hibrit
Dersi Yürüten Öğretim Elemanları	Dr. Öğr. Üyesi Savaş Altun
Dersin Ön Koşulu Ders(ler)i	Yok
Dersin Öğrenme Çıktıları	<ol style="list-style-type: none"> 1. Camın ortaya çıkışı ve cam mamüllerin üretim teknikleri hakkında bilgi sahibi olmak 2. Cam mamüllerin kronolojik-tipolojik gelişimi ve yayılımı ile dönemsel özelliklerini kavrayabilmek. 3. Cam mamüllerin antik dönem ticaretindeki ve günlük kullanımdaki yerini kavrayabilmek 4. Antik Dönem Anadolu cam sanatı hakkında bilgi sahibi olmak. 5. Cam mamüllerin arkeolojik açıdan değerlendirilmesinin ve mekan analizlerindeki önemini kavranabilmesini sağlamak.

DERS İÇERİĞİ

Hafta	Teori	Uygulama/Laboratuvar
1	Camın ortaya çıkışı, camın kimyası ve cam üretim süreci.	
2	Tunç Çağı'nda Mezopotamya ve Mısır Camları	
3	Tunç Çağı'nda Akdeniz, Yunan ve Anadolu Camları	
4	MÖ 1. binyılda Mezopotamya camları	
5	MÖ 1. binyılda Akdeniz coğrafyasında cam	

6	MÖ 1. binyılda Anadolu'da cam	
7	Hellenistik Dönem cam sanatı, üretim teknikleri, üretilen formlar ve bu formların yayılım alanı.	
8	Roma Dönemi cam sanatı, üretim teknikleri, üretilen formlar ve yayılım alanları.	
9	Roma Dönemi camcılığında lüks tüketim malları	
10	Antik Çağ'da cam objeler: üretim teknikleri ve işlevleri	
11	Antik Dönem mimarisinde camın yeri ve cam buluntuların önemi	
12	Geç Roma/Erken Bizans Dönemi cam sanatı, üretim teknikleri, üretilen formlar ve yayılım alanları.	
13	Geç Roma/Erken Bizans Dönemi Anadolu cam işlikleri	
14	Cam buluntuların mekan analizindeki yeri ve önemi, Anadolu örnekleri.	
15	Final Sınavı	

Dersin Öğrenme Kaynakları

1. Barag, D. (1985). *Catalogue of Western Asiatic Glass in the British Museum, Vol 1*, London.
2. Barag, D. (2009). "Socio-Economic Observations on the History of Ancient Glass", *AIHV* 17, (Anvers, 2006), 3-6.
3. Çakmaklı, Ö. D. (2012). Karia bölgesi Roma Dönemi cam kap tipolojisi (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
4. Çınardalı-Karaaslan, N. (2012). "The East Mediterranean Late Bronze Age Glass Trade within the Context of the Panaztepe Finds", *Oxford Journal of Archaeology* 31, Cilt 2, 121-141.
5. Davidson, G. R. (1952). *Corinth: Results of Excavations conducted by The American School of Classical Studies at Athens Vol. XII, The Minor Objects*, New Jersey.
6. Dussart, O. (1998). *Le Verre en Jordanie et en Syrie du Sud*, Beyrouth.
7. Erten, E. (2005). "Glass in Hittites" *V. Uluslararası Hititoloji Kongresi Bildirileri*, 319-329.
8. Erten Yağcı, E. (1993). Başlangıcından Geç Antik Dönem sonuna kadar Anadolu'da cam (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
9. Goldstein, S. M. (1979). *Pre-Roman and Early Roman Glass in the Corning Museum of Glass*, Corning, New York.
10. Grose, D. F. (2012). The Pre-Hellenistic, Hellenistic, Roman and Islamic Glass Vessels", A. M. Berlin – S. C. Herbert (Eds.) *Tel Anafa II- Glass Vessels, Lamps, Objects of Metal and Groundstone and Other Stone Tools and Vessels*, Ann Arbor.
11. Harden, D. B. (1987). *Glass of the Caesars*, Olivetti-Milan.
12. Hayes, J. W. (1975). *Roman and Pre-Roman Glass in the Royal Ontario Museum, A Catalogue*, Toronto.
13. Henderson, J. (2013). *Ancient Glass: An Interdisciplinary Exploration*, Cambridge University Press, Cambridge.
14. Isings, C. (1957). *Roman Glass from Dated Finds*, Gröninge.
15. von Saldern, A. (1980a). *Ancient and Byzantine Glass from Sardis*, Harvard University Press, Cambridge, Massachusetts, London, England.
16. Stern, E. M. (2001). *Roman, Byzantine and Early Medieval Glass 10 BCE-700 CE: Ernesto Wolf Collection*.
17. Stern, E. M. (2007). "Ancient Glass in a Philological Context", *Mnemosyne*, Fourth Series, Vol. 60, Fasc. 3, 341-406.
18. Weinberg, G. D. – Stern, M. (2009). *The Athenian Agora: Vessel Glass, Results of Excavations Conducted by The American School of Classical Studies at Athens*, Vol. XXXIV, Princeton, New Jersey.

19. K. Schmidt. (2019), Glass and Glass Production in the Near East During the Iron Age, Oxford.

DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ

Dönem İçi Çalışma Etkinlikleri	Sayısı	Katkısı
Ödev	-	
Uygulama	-	
Forum/ Tartışma Uygulaması	-	
Kısa sınav (Quiz)	5	%100
Dönemiçi Çalışmaların Yarıyıl Başarıya Oranı (%)		%40
Finalin Başarıya Oranı (%)		%60
Toplam		%100

DERS İŞ YÜKÜ TABLOSU

Etkinlik	Toplam Hafta Sayısı	Süre (Haftalık Saat)	Toplam İş Yüğü
Teori	14	3	42
Uygulama	-	-	-
Forum/ Tartışma Uygulaması	-	-	-
Okuma	6	4	24
İnternet Taraması, Kütüphane Çalışması	7	3	21
Materyal Tasarlama, Uygulama	-	-	-
Rapor Hazırlama	-	-	-
Sunu Hazırlama	-	-	-
Sunum	-	-	-
Final Sınavı	1	1	1
Final Sınavına Hazırlık	9	4	36
Diğer (Belirtiniz: ... ..)	-	-	-
Toplam İş Yüğü			124
Toplam İş Yüğü / 25 (s)			124/25
Dersin AKTS Kredisi			≅5

Not: Dersin iş yükü tablosu öğretim elemanı tarafından ders özelinde belirlenecektir.

PROGRAM ÖĞRENME ÇIKTILARI KATKI DÜZEYLERİ

No	Program Öğrenme Çıktıları	1	2	3	4	5
1	Arkeoloji alanında lisans düzeyi yeterliklerine dayalı bilgilerini uzmanlık düzeyinde geliştirir.					x
2	Arkeolojinin kuramları, kavramları ve tartışmalarını doğru bir biçimde kavrar.					x
3	Alan ile ilgili spesifik bir konuda bilimsel normlara uygun detaylı araştırma yapar.					x
4	Arkeoloji alanında edindiği kuramsal ve uygulamalı bilgileri eleştirel bir yaklaşımla bilimsel yöntemlerle değerlendirir ve analiz eder.					x
5	Arazi uygulamalarında gerekli olan uygulama bilgilerine ileri düzeyde sahip olur.					x
6	Alan uygulamaları dışında laboratuvar ortamında uzman düzeyinde çalışma becerisine sahip olur.					x
7	Arkeolojik eserleri tanımlama, sınıflandırma, tarihleyebilme ve yorumlama yetisine sahip olur.					x

8	Arkeoloji alanının ilişkili olduğu disiplinler arası etkileşimi kavrar ve farklı disiplinlerle ortak çalışmalar yürütür.			x		
9	Alanı ile ilgili ulusal ve uluslararası çalışmalarda farklı disiplinlere ait bilgi ve becerileri uzman düzeyinde bir araya getirir ve kullanır.			x		
10	Arkeolojik sorunların çözümünde bireysel çalışma ve bağımsız karar verme yetisine sahip olur.				x	
11	Arkeoloji ile ilgili mevzuat ve uygulamalar hakkında bilgi sahibi olarak bilimsel çalışmaları doğru bir biçimde yürütür.					x
12	Alanında edindiği bilgi ve tecrübeleri etik kurallar çerçevesinde ele alarak ulusal ve uluslararası düzeyde yazılı ve sözlü iletişim yoluyla uzman düzeyinde aktarabilme becerisine sahip olur.					x
13	Mesleki ve etik sorumluluk bilincine sahip olur.					x
14	Arkeoloji alanında edindiği bilgi ve becerileri eleştirel bir yaklaşımla değerlendirir.					x
15	Arkeoloji alanında edindiği uzmanlık bilgisini, problem çözme ve uygulama becerilerini disiplinler arası çalışmalarda kullanır.					x
16	Arkeoloji alanında edindiği uzmanlık düzeyindeki bilgileri toplumun eğitim, kültür ve sanat seviyesinin yükseltilmesi yönünde kullanır.					x

Bozok